

Београд, маја 2022.године

Нетехнички резиме за РЦУО Срем-Мачва, Срем-Мачва

Клијент: ЕБРД и АФД

Израдили:	ENVICO д.о.о. Београд, Србија Seureca, Француска
Наслов:	Нетехнички резиме за РЦУО Срем-Мачва, Сремска Митровица
Клијент:	Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) и Француска агенција за развој (АДФ)
Аутори:	Заштита животне средине: др Милица Каранац, Исак Марчетић, Милош Тишовић и Никола Огрењац Социјална питања: маст. Оливера Вуковић, др Слободан Цвејић и Тијана Вељковић
Осигурање и контрола квалитета (QA/QC):	Душан Недељковић
Верзија :	1.0
Статус:	Нацрт
Датум :	24. Мај 2022.

Садржај

Листа слика	iv
Скраћенице и акроними	v
1 УВОД.....	1
2 ОПИС ПРОЈЕКТА.....	3
3 КОНТЕКСТ	5
3.1 Историјат развоја и планирања Пројекта	5
3.2 Тренутно стање чинилаца животне средине и социјалних питања	5
4 ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	9
4.1 Спроведени поступак процене утицаја на животну средину и јавне консултације	9
4.2 Просторно планирање	9
5 САЖЕТИ ПРИКАЗ ПОТЕНЦИЈАЛНО ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА.....	10
5.1 Утицаји током фазе изградње	10
5.2 Утицаји током рада и одржавања постројења	11
5.3 Утицаји током затварања и стављања ван погона	13
5.4 Резидуални утицаји	14
5.5 Користи Пројекта.....	14
6 РЕЗИМЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ УТИЦИЈАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА.....	16
6.1 Фаза изградње.....	16
6.2 Фаза рада и одржавања.....	18
6.3 Фаза затварања и стављања ван погона	20
6.4 Резидуални утицаји по животну средину и социјална питања.....	20
7 МОНИТОРИНГ И НАДЗОР	22
7.1 Фаза изградње.....	22
7.2 Фаза рада и одржања	23
7.3 Фаза затварања и стављање ван погона	23
8 КОМУНИКАЦИЈЕ	24

Листа слика

Слика 1 Макро локација Пројекта.....	2
--------------------------------------	---

Скраћенице и акроними

Срп.	Енг.	Опис
АФД	AFD	Француска агенција за развој/ French Development Agency
БЗР	OHS	Безбедност и здравље на раду/Occupational Health and Safety
ЕБРД	EBRD	Европска банка за обнову и развој/ European Bank for Reconstruction and Development
ЕИА	EIA	Процена утицаја на животну средину/ Environmental Impact Assessment
ЕСАП	ESAP	Акциони план за заштиту животне средине и социјална питања/ Environmental and Social Action Plan
ESAR	ESAR	Извештај о процени утицаја на животну средину и социјална питања/ Environmental and Social Appraisal Report
ЕУ	/	Европска унија
БЗ	/	Безбедност и здравље
ISO	ISO	Међународна организација за стандардизацију / International Organization for Standardization
БЗР	/	Безбедност и здравље на раду
ЈИП	/	Јединица за имплементацију пројекта
ЈСЛ		Јединица локалне самоуправе
ЛЗО	/	Лична заштитна опрема
ЗР	/	Захтевани резултат
ЈКП	/	Јавно комунално предузеће
ППЗ	FP	Противпожарна заштита/Fire protection
РС	/	Република Србија
РЦУО	/	Регионални центар за управљање отпадом
SEP	SEP	План ангажовања заинтересованих страна/ Stakeholder Engagement Plan
ПЗ	/	Пројектни задатак
ТС	/	Трансфер станица
УР	PR	Услови за реализацију/ Performance Requirement

1 УВОД

Европска банка за обнову и развој („ЕБРД“) и Француска развојна агенција („АФД“) („Банке“ или „Зајмодавци“) разматрају давање сувереног зајма до 100 милиона евра Републици Србији за финансирање веома важних побољшања у систему управљања комуналним чврстим отпадом у неколико секундарних градова у земљи, у која спадају и изградња нових објеката и набавка нове опреме за РЦУО Пирот („Пројекат“).

Пројекат треба да унапреди значајан део система за управљање отпадом у Србији, у складу са стандардима ЕУ и Националним програмом за управљање отпадом. Два града (Сремска Митровица и Пирот) покривају 9 општина и пружају услуге за преко 900.000 становника.

Циљ Пројекта је да се унапреди рад Регионалних центара кроз развој сакупљања и примарне сепарације отпада, набавку нове опреме и уградњу нових објеката, изградњу ћелија на депонијама и затварање искоришћених ћелија повећање капацитета за одлагање отпада, продужење животног века депонија, третман биоразградивог отпада, сакупљање и третман депонијског гаса, третман отпадних вода, итд. а све у складу са стандардима и захтевима ЕУ. Поред тога, спровођење Пројекта доведиће до смањења постојећих негативних утицаја и ризика по животну средину који проистичу из садашњих пракси, односно планираних инвестиција. Пројекат ће резултирати и затварањем бројних званичних несанитарних депонија широм ових Региона.

РЦУО повезан је са Сремском Митровицом саобраћајницом 316, а са Шапцем саобраћајницом 21. Регион је даље повезан и са ауто-путем Е-70. Регионална депонија од Новог Сада удаљена је око 60 km и око 75 km од Београда.

Регионални центар налази се југоисточно од града Сремске Митровице, на катастарским парцелама 2803/6, 2792/2, 2831/3 канал, 2767/2, 2791/4, 2765/42800/1 и 2800/2 приступни пут, К.О. Шашинци.

Регионални центар ваздушном линијом удаљен је око 7 km од центра Сремске Митровице и око 6 km од центра насеља Јарак. Удаљеност од првих стамбених објеката у Сремској Митровици износи око 5 km. Регионална депонија налази се у близини несанитарне депоније комуналног отпада и окружена је углавном шумом Легат према југу и Савом, као и пољопривредним земљиштем. Удаљеност од Саве је око 1 km (Слика 1). Сем тога, део некадашњег рибњака поред санитарне депоније фабрика шећера користила је за одлагање отпада, а други део користила је фабрика папира.

Слика 1 Макро локација Пројекта
(Извор: Google Earth)

2 ОПИС ПРОЈЕКТА

Регионални центар за управљање отпадом (РЦУО) Срем-Мачва чини 5 општина (Рума, Шид, Сремска Митровица, Богатић и Шабац). Регионално подручје за управљање отпадом има свој РЦУО „Срем-Мачва“ са санитарном депонијом и објектом за секундарну сепарацију отпада (који још није у функцији). РЦУО жели да унапреди управљање отпадом кроз изградњу нових објеката и набавку нове опреме.

Поред постојеће депоније за чврсти комунални отпад у оквиру Регионалног центра, планирана је и изградња следеће инфраструктуре за додатно управљање отпадом и третман:

- Изградња ћелије 2, са реконструкцијом несанитарне депоније, сакупљањем и третманом процедних вода, сакупљањем и третманом депонијског гаса за ћелије 1 и 2,
- Затварање ћелије 1,
- Набавка опреме мобилне опреме за рад депоније,
- Набавка контејнера и возила за примарну сепарацију отпада у Руми.

На садашњој локацији несанитарне депоније планирана је нова ћелија 2, након измештања депонијског материјала са несанитарне депоније у санитарну ћелију 1. Предузеће „BMD BAU“ ангажовано је на изради пројектне документације и извођењу радова за затварање и рехабилитацију несанитарне депоније, затварање ћелије 1 и изградњу ћелије 2. У презентацији плана за целокупан пројекат на увид дати су само идејно решење за санацију и рекултивацију постојеће несанитарне депоније, идејно решење за проширење постојеће ћелије и уградњу нове ћелије, на основу истражних радова. Остала пројектна документација је у припреми.

Према овој документацији, план се састоји из следећих главних фаза:

- Повећање капацитета ћелије 1,
- Рехабилитације старе несанитарне депоније измештањем отпада на ћелију 1,
- Изградње санитарне ћелије 2 на локацији рехабилитоване несанитарне депоније.

„BMD BAU“ спровела је, односно спровешће следеће активности везане за некадашњу несанитарну депонију:

- геодетске радове;
- утврђивање граница трупца;
 - извршено је истражно бушење ровова дуж видљивог обода несанитарне депоније у ширини од 1-1,2 метра, у зависности од постојеће ситуације на терену, дужине до 3 m и дубине око;
 - на местима истражних ровова стављани су клинови што је било потребно евидентирати да би се увичила несанитарна депонија;
- мониторинг гаса;
- утврђивање дубине депонованог отпада;
- утврђивање морфолошког састава отпада;
- лабораторијско испитивање течних материјала;
- геотехничке и хидрогеолошке радове.

Пројекат доградње целе депоније обухвата следеће:

- Затварање ћелије 1,
- Санацију и рекултивацију несанитарне депоније и изградњу санитарне ћелије 2 у складу са стандардима ЕУ,
- Затварање ћелије 2,
- Унапређење систем за процедурне воде,
- Унапређење мреже хидраната,
- Пут ка телу депоније,
- Изградњу новог базена за процедурне воде,
- Набавку мобилног постројење за третман отпадних (процедних) вода,
- Уградњу система за сакупљање депонијског гаса за ћелије 1 и 2,
- Уградњу бакље,
- Набавку уређаја за устињавање зеленог отпада.

Што се тиче планиране доградње система за процедурне воде, по нашем разумевању биће уграђени нови базени исти као за ћелију 1, чија ће намена бити да складиште процедурне воде, а инвестираће се и у мобилно постројење за третман процедурних вода.

Планирана је и набавка мобилне опреме (комбинована радна машина-скип, камион за контејнере са приколицом, багер-утоваривач, булдожер) за рад Регионалног центра, која тренутно недостаје или је неопходна за рад ћелије 2.

Генерално, циљ Пројекта је да унапреди рад Регионалног центра кроз унапређење примарне селекције, дање ширење капацитета за одлагање и руковање комуналним отпадом и унапређење управљања депонијским гасом и процедурним водама.

3 КОНТЕКСТ

3.1 Историјат развоја и планирања Пројекта

Пројекат регионалног управљања чврстим отпадом у Сремској Митровици обухватао је изградњу регионалног центра за управљање чврстим отпадом (РЦУО) „Срем-Мачва“ за пет општина (Рума, Шид, Сремска Митровица, Богатић и Шабац).

Новембра 2006.године, Град Сремска Митровица и Град Шабац закључили су Споразум о сарадњи за успостављање региона за управљање чврстим отпадом.

Марта 2011.године Скупштина Града Сремске Митровице и Скупштина Града Шапца усвојиле су Одлуку о оснивању ЈКП за регионалну депонију са седиштем у Сремској Митровици. У споразуму се наводи да се регионални систем састоји од санитарне депоније „Јарак“ са пратећим инфраструктуром, трансферне станице у Шапцу и постројења за сепарацију отпада. Депонија је постављена 2014.године у депресији који је коришћена као рибњак, а након тога и као несанитарна депонија за Сремску Митровицу, и као депонија фабрике папира и фабрике шећера. Тренутна санитарна депонија налази се у близини несанитарне депоније Сремске Митровице.

Пре изградње и експлоатације регионалне депоније Срем-Мачва, општина Сремска Митровица затворила је несанитарну депонију комуналног отпада „Јарак“, а њена рекултивација и претварање у санитарну ћелију је део пројекта РЦУО који ће се финансирати из кредита Банака (АДФ/ЕБРД).

Несанитарна депонија комуналног отпада „Дудара“ у општини Шабац је затворена и рехабилитована.

Потребно је израдити пројектну документацију за затварање званичних несанитарних депонија у Шиду, Руми, Шапцу и Богатићу, а грађевинске радове изводити у складу са националним законима, стандардима ЕУ и добром праксом.

3.2 Тренутно стање чинилаца животне средине и социјалних питања

Квалитет ваздуха

Загађење ваздуха на самој депонији манифестује се кроз издвајање депонијског гаса и загађење ваздуха честицама (без обзира да ли оне долазе од отпада, инертног материјала за покривку или земљишта), или их подиже и разноси ветар.

Завод за јавно здравље у Сремској Митровици спроводи континуални мониторинг квалитета амбијенталног ваздуха на територији Сремске Митровице. Према Годишњем извештају о квалитету ваздуха из 2020.године, који је рађен за период од 21.01.2020.године до 31.12.2020.године, мониторинг је вршен на три мерна места: градска индустријска зона, градска стамбена зона и зграда Завода за јавно здравље у Сремској Митровици.

Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха у Републици Србији из 2020.године, који је израдила Агенција за заштиту животне средине РС, није било прекорачења дневних и годишњих концентрација за SO₂ и NO₂ у Сремској Митровици. Просечна годишња концентрација PM₁₀ такође није прекорачила граничне вредности, али су дневне граничне вредности за PM₁₀ честице биле прекорачене 48 пута.

Квалитет ваздуха у граду Сремској Митровици варира, а према годишњем извештају за 2020.годину, ваздух је припадао првој категорији. Резултати испитивања квалитета ваздуха из 2020.године могу се користити као вредности за почетно стање квалитета ваздуха за планирани пројекат.

Бука у животној средини

Према студији о процени утицаја на животну средину из 2009.године, механизација на депонији може да изазове загађење буку и вибрацијама. Бука на овом подручју последица је саобраћаја и рада машина на подручју депоније.

Према идејном пројекту за санацију и рекултивацију несанитарне депоније у комплексу регионалне депоније за комунални и неопасни отпад „Срем-Мачва“, катастарска парцела 2803/6, К.О. Шашинци из јула 2021.године, опрема за бушење пијезометара може представљати привремени извор буке. Ниво буке коју она генерише износи 85 dB (A), али овај утицај кратко траје. Негативан утицај постоји само током периода коришћења ове опреме и сматра се занемарљивим имајући у виду локацију радова, која је удаљена од насеља и становништва. У близини депоније нема стамбених објеката.

Према Годишњем извештају о резултатима систематског мерења буке у животној средини за 2020.годину које је спровео Завод за јавно здравље Сремска Митровица, у 2020.години нивои буке мерени су на 5 локација једном месечно, укупно 10 месеци у пет серија (три за дан и вече, и две за ноћ). Мерно место које је најближе регионалног депонији „Срем-Мачва“ налази се у дворишту предузећа „Metalfer Steel Mill“ - око 4,5 km северозападно од депоније. Резултати мерења показују да измерени ниво буке током дана и вечери никада није прекорачио граничну вредност за буку током дана/вечери од 65 dB. Такође, ни релевантни ниво буке током вечери током ових 10 месеци није прекорачио граничну вредност за буку током вечери, односно 55 dB.

С обзиром на то да нема новијих података са локације, и да се најближе мерно место према Годишњем извештају за 2020.годину налази далеко од локације депоније, потребно је ажурирати почетно стање новијим подацима. Уколико се на локацији врше мерења амбијенталне буке, недавни резултати могу се користити као вредности почетног стања за планирани пројекат.

Биодиверзитет

На подручју регионалне депоније нема заштићених природних добара. Заштићено природно добро у непосредној близини је меморијални природни споменик – шума Легет. На основу састава и врсте земљишта, формиране су следеће еколошке заједнице: шума беле брезе (*Salicetum albae*), ритска шума пољског јасена са сивом брезом (*Salicetum cinereae-Fraxinetum angustifoliae*), шума јабланова – црног јаблана (*Populus nigra*) и белог

јаблана (*Populus alba*). Према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16), ове биљне врсте нису заштићене. Све наведене врсте дрвећа су према црвеној IUCN листи (ЕУ) сврстане у категорију LC (Least Concern/најмања брига), осим црног јаблана (*Populus nigra*), који спада у категорију DD – (Data Deficient/нема довољно података).

На јужној страни предметно подручје граничи се са стаништем строго заштићених и заштићених врста. Врсте дивљих животиња присутне у области Сремске Митровице су: црвени јелен (*Cervus elaphus*) - срндаћ (*Capreolus capreolus*) – дивља свиња (*Sus scrofa*) и зец (*Lepus europaeus*). Према горе наведеном Правилнику, ово су заштићене врсте, а њихов статус и режим заштите регулисан је прописима у области лова. Све наведене врсте су према црвеној IUCN листи (ЕУ) сврстане у категорију LC (Least Concern/најмања брига). Међутим, на посматраној локацији тешко је наићи на дивље животиње, оне се углавном могу наћи на удаљеним падинама Фрушке Горе, северно од локације депоније.

Културна баштина

У оквиру Плана детаљне регулације за регионалну депонију из јануара 2009.године постоји евидентирана културна баштина – археолошки локалитет Врбица. Завод за заштиту споменика културе из Сремске Митровице прописао је мере заштите како би се заштитила непокретна културна баштина. Заштићено природно подручје које се налази у непосредној близини је меморијални споменик природе-шума Легет, где се налази и чувени Споменик на пољу Легету – споменик палим ратницима из 1914.године. Ово културно добро налази се на око 1,4 km југозападно од депоније. Такође, на око 1,9 km северозападно од депоније лежи археолошка локација Глац.

Квалитет земљишта

Према идејном пројекту за санацију и рекултивацију несанитарне депоније у комплексу регионалне депоније за комунални и неопасни отпад „Срем-Мачва”, катастарска парцела 2803/6, К.О. Шашинци, истражни радови на локацији регионалне депоније „Срем-Мачва” вршени су 2021.године. Резултати испитивања квалитета земљишта на овој локацији показали су повећане концентрације бакра и никла у односу на граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19).

Резултати испитивања квалитета земљишта из 2021.године могу се користити као почетно стање пре реализације планираног пројекта.

Површинске и подземне воде

Река Сава тече на око 1,3 km западно од Регионалне депоније. Подземне воде на локацији депоније у директној су хидрауличкој вези са Савом. Утицај реке постоји на око 500 m од обале, и затим слаби, да би престао на 2-3 km. На локалне услове режима подземних вода утичу и воде из канала Манчел. Ниво подземних вода варира у зависности од годишњег доба. У периоду истраживања, највећи ниво подземних вода износио је 79,32 m, а најнижи 76,84 m.

Јавно здравље и безбедност

Цео комплекс Регионалног центра за управљање отпадом је ограђен, са контролом улазака и излазака и службом обезбеђења, што ће се наставити и током будућег рада.

РЦУО Срем-Мачва послује према регулативи Републике Србије која се односи на безбедност и јавно здравље запослених, на основу закона у областима безбедности и јавног здравља на раду, стандарда у области безбедности саобраћаја. Ови стандарди биће имплементирани оквиру овог Пројекта у фази набавке пројектне документације, изградње и рада. На основу расположивих информација, радници јавних комуналних предузећа који тренутно раде у припадајућим општинама углавном јесу опремљени личном заштитном опремом и осталом радном опремом. Међутим, нема доказа да су радницима обезбеђене заштитне маске како би се утицај емисија у ваздух и прашине на здравље запослених смањио на минимум.

Социјална питања

Подручје РЦУО налази се источно од града Сремске Митровице, на тачки где се сусрећу индустријска зона „Исток” у Сремској Митровици и пољопривредно земљиште катастарске општине Шашинци. Најближе градско насеље налази се на 4,5 km (Сремска Митровица), а најближа индустријска зона на 10 km. Постоји индустријска зона у близини постројења, на око 2 km. Подручје РЦУО обухвата и део тока канала Манчел.

Око РЦУО нема ни стамбених ни економских објеката. Подручје није насељено. Једина група која би могла бити погођена Пројектом, индиректно кроз затварање локалних сметлишта у Богатићу, Шиду и Руми, су неформални скупљачи отпада. На основу до сада доступних податка није могуће проценити њихов број.

Да би се утврдио број неформалних скупљача отпада, потребно је да се спроведе процена затеченог/почетног стања социјалних питања. Ова процена ће бити спроведена пре затварања званичних локалних несанитарних депонија/сметлишта. У случају региона Срем-Мачва, постоје 4 (у Сремској Митровици, Шиду, Руми и Богатићу) сметлишта која ће бити затворена, па их треба укључити у ову процену. Процена се може спровести током планираних посета терену или помоћу упитника који ће бити послати свим локалним ЈКП са циљем да се утврди број неформалних скупљача отпада на постојећим сметлиштима. Уколико прикупљени подаци покажу да ће затварање постојећих сметлишта утицати на егзистенцију неформалних скупљача отпада, у наредној фази биће спроведен план откупа земљишта и расељавања за унапређење егзистенције неформалних скупљача отпада.

Све активности у оквиру овог Пројекта биће у складу са Политиком заштите животне средине и социјалном политиком ЕБРД-а (2019.), како је дефинисано кроз примењиве услове реализације (УР).

4 ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

4.1 Сprovedени поступак процене утицаја на животну средину и јавне консултације

Према објављеној документацији, једина Студија о процени утицаја на животну средину (eng. Environmental Impact Assessment, EIA) за РЦУО Срем-Мачва израђена је јула 2009.године према поступку који прописује Закон о процени утицаја на животну средину Републике Србије, а обухватила је санитарну депонију, ћелију 1 и ћелију 2 и пратеће објекте, односно ППОВ, објекат за секундарну сепарацију отпада, систем за прикупљање и сагоревање депонијског гаса, итд.

Процена утицаја на животну средину представља свеобухватан документ који пружа битне информације о почетном стању, очекиваним ризицима и потенцијалним утицајима на животну средину. Сем тога, у студији се дефинишу и бројне мере које треба спровести како би се спречили, минимизирали или ублажили могући утицаји током изградње и рада и затварања. Имајући у виду да је Студија о процени утицаја рађена пре више од 10 година, и с обзиром на то да је законска обавеза да се за ову локацију поднесе Захтев за интегрисану дозволу (IPPC) (Интегрисано спречавање и контрола загађења), препорука је да се провери да ли треба ажурирати Студију о процени утицаја на животну средину како би се планирани објекти на одговарајући начин реализовали.

4.2 Просторно планирање

РЦУО Срем-Мачва изграђен је на локацији старе депоније у Сремској Митровици „Јарак“, тако да није потребно решавати имовинске односе.

5 САЖЕТИ ПРИКАЗ ПОТЕНЦИЈАЛНО ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Очекује се да укупни дугорочни утицаји Пројекта буду позитивни. Утицаји изградње пројекта биће привремени и тицаће се само локације Пројекта, и не очекује се да имају значајан утицај на животну средину и заједницу уколико се одговарајуће мере за ублажавање на време дефинишу и имплементирају. Иако ће утицаји током рада РЦУО бити стални, не очекује се ће бити значајни уколико се мере заштите и ублажавања утицаја на животну средину и социјална питања спроводе у складу са локалном регулативом и пројектном документацијом.

Главни идентификовани утицаји и њихове карактеристике представљени су у овом поглављу. Детаљнији утицаји представљени су у Извештају о процени утицаја на животну средину и социјална питања (енг. Environmental and Social Appraisal Report, ESAR).

5.1 Утицаји током фазе изградње

Обим/величина већине утицаја током изградње је мали због чињенице да ће се активности обављати на ограниченом подручју. Само активности које ће се спроводити ван подручја Пројекта, или где утицаји могу да се протежу ван локације, карактеришу се као утицаји средњег обима.

Значај утицаја утврђује се на основу тога који део животне средине и заједнице ће бити погођен, односно могућим степеном утицаја. Процењује се да ће већина утицаја ће бити малог до средњег значаја. Већина утицаја током фазе изградње ограничена је на локацију изградње на којој нема стамбеног простора. Следећи утицаји процењују се као утицаји потенцијално значајни утицаји:

- Утицај на површинске и подземне воде као последица евентуалног изливања или неадекватног коришћења хемикалија током фазе изградње или рада, иако по обиму мали, потенцијално може имати висок значај, због могућности опасних материја да загаде површинске и подземне воде у значајној мери, чак и у случају малих изливања;
- Управљање безбедношћу саобраћаја, услед чињенице да ће се активности током изградње и регуларних активности одлагања отпада на депонији одвијати паралелно;
- Здравствени и безбедносни аспекти операција носе веће ризике, где исходи могу бити лаке и теже повреде или смртни случајеви (у смислу безбедности и здравља и на раду и у заједници).

Већина утицаја је окарактерисана као **реверзибилна**, због саме природе утицаја, осим следећих:

- Стварање отпада је неповратно, осим у случају поновног коришћења;
- Изливање загађујућих и опасних материја и хемикалија у подземне и површинске воде. То су, међутим, мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;
- Грађевински радови на подручју РЦУО могли би имати неповратан утицај на биодиверзитет, посебно ако се њима не управља на одговарајући начин;

- Здравствени и безбедносни аспекти операција носе веће ризике, где исходи могу бити лаке и теже повреде или смртни случајеви;
- Утицаји на безбедност саобраћаја (на исти начин као и други утицаји на безбедност) могу бити неповратни ако дође до озбиљне повреде или несреће са смртним исходом. Обим саобраћаја ће се посебно повећати током фазе изградње сваког потпројекта, која ће се одвијати упоредо са постојећим радом РЦУО, а можда и међусобно паралелно. Извођач треба да изради и имплементира План управљања саобраћајем током изградње (енг. Construction Transport Management Plan, СТМР) како би минимизирао ризик за учеснике у саобраћају, као и локалне заједнице. Сви возачи треба да буду обучени, и да се примењују строга ограничења брзине. План приправности-спремности за деловање у ванредним ситуацијама (енг. Emergency Preparedness and Response Plans, ЕРРР) за Пројекат биће на снази пре почетка изградње. Овај план би требало да садржи мере и поступке за управљање свим ванредним ситуацијама у вези са саобраћајем и транспортом отпада.

Обим утицаја је углавном локализован на подручју градилишта.

Генерално посматрано, **трајање** ових утицаја ограничено је на фазу изградње и на непосредно подручје Пројекта.

5.2 Утицаји током рада и одржавања постројења

Обим/величина већине утицаја током рада/експлоатације и одржавања ће бити мала или средња, и то на ограниченом подручју, углавном унутар РЦУО. Изузетак је управљање безбедношћу саобраћаја током рада где се процењује да ће утицај бити средње величине, јер се излази из непосредног подручја РЦУО. Сакупљање и транспорт отпада који настаје у региону утицаја на безбедност саобраћаја на локалним и регионалним путевима.

Значај утицаја утврђује се на основу тога који део животне средине и заједнице ће бити погођен, односно, могућим обимом утицаја.

Због ограниченог обима Пројекта, већина утицаја ће бити малог до средњег значаја. Већина негативних утицаја у току рада ограничена је на саму локацију рада, с обзиром на то да је подручје Пројекта удаљено од оближњих насеља, и то 5 km од Сремске Митровице и 6 km од насеља Јарак. Дакле, на подручју РЦУО нема осетљивих рецептора у непосредној близини (школа, вртића, болница, домова културе и забаве, и др.).

Следећи утицаји процењују се као утицаји **средњег значаја**:

- Загађење површинских и подземних вода услед случајног изливања опасних материја/горива/хемикалија. Иако ове врсте удеса могу имати значајан утицај, све су то мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;
- Управљање отпадом током рада РЦУО, посебно мешаним комуналним отпадом (утврђивање присуства опасног отпада), опасним отпадом, муљем из процеса третмана отпадних вода и отпадом из ППОВ.

Велики значај придаје се следећим утицајима:

- Побољшан приступ заједница на које се односи пројекат безбедном одлагању комуналног отпада;
- Укупни позитивни утицаји на животну средину као резултат спровођења Пројекта;
- Потенцијални утицај БЗР инцидената током рада и одржавања постројења може се проценити као висок, у зависности од тежине повреде. Међутим, примена захтева националног законодавства о безбедности и здрављу на раду, као и међународних стандарда и стандарда добрих индустријских пракси заштите на раду, требало би да ограничи могући утицај на здравље и безбедност на раду;
- Могући утицај на управљање безбедношћу саобраћаја на локалним путевима током рада РЦУО оцењује се као утицај са високим значајем, због обима очекиваног саобраћаја за транспорт отпада и осетљивости прималаца (сви чланови заједнице се сматрају осетљивим). Очекује се да ће се ови утицаји контролисати кроз адекватно управљање саобраћајем, едукацију возача камиона за отпад и заједница на које се пројекат односи.

Када је у питању **реверзибилност** утицаја, више могућих утицаја сматра се неповратним/иреверзибилним:

- Стварање отпада је неповратно, али се може ограничити уколико се отпад поново користи;
- Изливање загађујућих материја и опасних материја/хемикалија у земљу, подземне и површинске воде може изазвати загађење. Иако по природи случајно и са малим обимом, акцидентно изливање горива или хемикалија ускладиштених у радионицама (уколико ће се одржавање возила обављати на лицу места) или на ППОВ или услед квара, може имати неповратан утицај на животну средину. Као што је већ поменуто, све су то мале количине и не очекују се значајни утицаји на површинске или подземне воде;
- Неадекватно управљање санитарном канализацијом, испирање процедурних вода са одржавања постројења РЦУО и зауљене атмосферске воде могу довести до неповратних утицаја;
- Слично напред наведеном, могући утицаји недостатка контроле депонијског гаса, односно неадекватно управљање постројењем за сакупљање и третман депонијског гаса, као и контроле и третмана издвојеног депонијског из санитарних касета, оцењују се као неповратни;
- Иако аспекти здравља и безбедности на раду представљају мање ризике у поређењу са онима који су идентификовани током изградње, инциденти везани за здравље и безбедност на раду имају потенцијал да буду иреверзибилни (са фаталним исходом или инвалидитетом), уколико се ризицима по здравље и безбедност на раду не управља на одговарајући начин.

Обим утицаја је углавном локализован на месту рада, осим када је у питању управљање безбедношћу саобраћаја на локалним путевима, а везано за сакупљање и транспорт отпада до РЦУО. Оператер треба да развије и спроводи План управљања саобраћајем током рада (енглески: Operation Traffic Management Plan, OTMP) као део Плана управљања животном средином и социјалним питањима током рада, како би минимизирао ризик за учеснике у саобраћају и локалну заједницу. Сви возачи треба да буду обучени, а примењиваће се и строга ограничења брзине. План приправности-

спремности за деловање у ванредним ситуацијама (енг. Emergency Preparedness and Response Plans, EPRP) за Пројекат биће на снази пре почетка рада постројења. Овај план садржаће мере и поступке за управљање свим ванредним ситуацијама у вези са саобраћајем и транспортом отпада. Постојећи План деловања у ванредним ситуацијама (енглески: Emergency and Response Plan, ERP), уколико овакав документ постоји за РЦУО, треба разрадити и ажурирати у складу са националном регулативом.

Такође, позитивни утицаји на погођене заједнице крећу се од локалних до регионалних, а побољшавају приступ услугама које се односе на безбедно управљање комуналним чврстим отпадом.

Генерално посматрано, **трајање** ових утицаја је углавном повезано са животним веком Пројекта. У овом тренутку нема информација колико ће ова фаза трајати. Трајање неких утицаја процењено је као ограничено/случајно услед природе тих утицаја, док је утицај у погледу промене намене земљишта, просторног уређења и биодиверзитета оцењен као трајни.

5.3 Утицаји током затварања и стављања ван погона

Врста и степен утицаја по затварању и стављању ван погона у оквиру Пројекта умногоме ће зависити од будуће намене ове локације. Нема расположивих информација о будућим плановима за ово подручје нити измени просторног планског документа за локацију Пројекта.

Позитивни утицаји који ће Пројекат имати у фази рада варираће и на њих ће утицати стратешке планске одлуке органа који се баве будућим развојем, у зависности од измена законске регулативе, промена у броју становника у региону, и у складу са имплементацијом савремених достигнућа у области управљања отпадом, итд.

Очекује се да се приликом затварања и стављања ван погона генерише значајна количина опасног и неопасног отпада, и да ће постојати и потреба за адекватним сакупљањем, третманом, сепарацијом и одлагањем овог отпада. У овом тренутку не постоје основе за дискусију о пракси управљања отпадом након неколико деценија животног века Пројекта.

Постоје значајни ризици у вези са праксама које се тичу безбедности и здравља на раду, а активности приликом рушења објекта по природи носе са собом и веће ризике од повреда и несрећа са смртним исходом. Утицај на запосленост биће мали, јер постоји мањак радне снаге у јавним комуналним предузећима, а сви запослени у РЦУО могли би бити пребачени на нову локацију.

Сем тога, потенцијално значајни утицаји током затварања и стављања ван погона зависиће од успешног управљања процедурним водама и депонијским гасом током трајања животног века Пројекта, као и управљања генерисаним количинама резидуалног гаса. Пре него што се почне са затварањем и стављањем ван погона, треба спровести процену животне средине и социјалних питања како би у пројектној фази затварања и стављања ван погона биле доступне информације о утицајима на животну средину и социјална питања који су релевантни за ову фазу Пројекта.

Осим горе описаних утицаја, остали утицаји релевантни за фазу затварања и стављања ван погона сматрају се малим по величини и значају, ограниченог су временског и просторног утицаја, уз занемарљиву изложеност заједнице истима.

5.4 Резидуални утицаји

За скоро све активности на изградњи, рушењу и транспорту, циљ је да се применом ефикасних мера ублажавања спрече значајне последице на рецепторе. Искуство са других сличних пројеката показује да је то обично могуће, тако да резидуални утицаји обично "неће бити значајни".

Резидуални утицаји, као што су настајање чврстог отпада и отпадних вода током грађевинских активности сматрају се незначајним (односно, привременим и краткорочним). Може доћи до привременог повећања броја људи на локацији Пројекта, које може захтевати додатне просторе за транспорт, исхрану и безбедност. Сличан резидуални утицај може се десити и током фазе стављања објекта ван погона. Током фазе рада, резидуални утицаји биће следећи: процедурне воде, депонијски гас и непријатни мириси. Позитиван резидуални утицај Пројекта биће повећана свест заинтересованих страна и учесника о унапређеном управљању отпадом и одрживим развојем истог.

5.5 Користи Пројекта

Очекује се да унапређење управљања отпадом у РЦУО да следеће резултате:

- Смањење количина одложеног отпада тако што ће се унапредити примарна сепарација, секундарна сепарација и третман, као и третман биоразградивог отпада;
- Проширење капацитета за одлагање отпада и животног века депоније;
- Контрола емисија у ваздух, смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и смањење ризика по безбедност кроз уградњу система за сакупљање и третман депонијског гаса;
- Контрола квалитета процедурних вода кроз уградњу система за прераду отпадних вода у РЦУО Срем-Мачва;
- Смањење и контрола штетних утицаја по животну средину затварањем, санацијом и рекултивацијом несанитарне депоније у РЦУО Срем-Мачва и несанитарних деопонија/сметлишта у региону.

Позитивни утицаји Пројекта по социјална питања обухватају следеће:

- одрживији развој локалне заједнице због веће свести заинтересованих страна о унапређеном управљању отпадом;
- веће поверење у институције због бољег организационог учинка, укључујући и политику људских ресурса, непостојање дискриминације и примену БЗР стандардна на радном месту;
- бољу регионалну сарадњу на основу претходних искустава стечених кроз овај пројекта и пренос знања.

Све укупно, Пројекат треба значајно да унапреди управљање комунални чврстим отпадом у овим Регионима, да смањи штетне утицаје на животну средину, унапреди безбедност и јавно здравље, безбедност на раду, као и социјалне утицаје.

6 РЕЗИМЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ УТИЦИЈАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Ово поглавље описује изводљиве и економичне превентивне мере за избегавање, минимизирање, ублажавање или мере компензације утицаја на животну средину и социјална питања на прихватљив ниво, као и решавање других питања из ових области.

Утицаји процењени у овој фази развоја Пројекта подразумевају генерално мале ризике. Утицаје и мере за ублажавање истих требало би поново проценити након што се у складу са националном регулативом израде пројектна документација и студије о процени утицаја на животну средину које недостају.

6.1 Фаза изградње

Ова фаза Пројекта предвиђа изградњу нових објеката (Извођач). Очекује се да ову фазу спроведе ЈКП РЦУО Срем-Мачва са Јединицом за имплементацију пројекта (ЈИП) енг. Project Implementation Unit, PIU) уз подршку Министарства и локалних ЈКП. ЈКП из Руме, Шида и Богатића помоћи ће РЦУО и ЈИП приликом набавке возила и контејнера за примарну сепарацију у овим општинама.

Обавезе ЈКП РЦУО /ЈИП:

- Успоставити етички принцип у процесима издавања дозвола, како би се избегао сукоб интереса;
- Набавке услуга од грађевинских фирми за извођење грађевинских радова, монтажу постројења и опреме спровести по стандардима и прописима о јавним набавкама у које су унети захтеви Зајмодаваца;
- Јавна набавка возила и опреме треба да буде у складу са критеријумима ЕУ за тзв. зелене јавне набавке за транспорт и треба да испуњава законске захтеве и међународне стандарде о емисијама у ваздух, буци, безбедности, итд. ¹
- У позиву за подношење предлога за Надзорни орган/Инжењера и Извођача радова, неопходно је укључити све захтеве заштите животне средине и социјалних питања (као што ће бити дефинисано у будућој студији о процени утицаја на животну средину и Акционом плану за заштиту животне и социјална питања;
- Успоставити мониторинг и надзор за спровођење мера безбедности и здравља на раду, у складу са важећим прописима о заштити на раду током изградње и експлоатације;
- Осигурати транспарентност у ангажовању грађевинских фирми, на транспарентан начин и у складу са релевантним законима;
- Осигурати да се у оквиру Пројекта радови у највећој могућој мери изводе паралелно;
- Осигурати континуитет и безбедно одлагање насталог отпада у постојеће санитарне касете, у складу са важећим прописима о заштити животне средине;

¹ Rodríguez Quintero R. et al., Revision of the EU Green Public Procurement Criteria for Transport, EUR 29635 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92- 79-99080-9, doi:10.2760/700836, JRC115414.

- У најкраћем могућем року омогућити израду пројектне документације за изградњу објекта за компостирање, као и студије о процени утицаја на животну средину;
- Надгледати спровођење мера безбедности и сигурности заједнице током изградње;
- Информисати јавности о мерама заштите животне средине и безбедности на раду и резултатима мониторинга током грађевинских и припремних радова;
- Спровести/ажурирати истраживања биодиверзитета подручја како би се утврдило полазно стање биодиверзитета и пре почетка грађевинских активности дефинисао План управљања биодиверзитетом, уколико је исти потребан;
- Обезбедити ажурирање постојећег стања чинилаца животне средине (квалитет површинских и подземних вода) новијим подацима и утврдити „затечено нулто стање“ за квалитет земљишта, ваздуха и буке у животној средини (није дато у доступној документацији), површинских и подземних вода, пре почетка извођења грађевинских радова у РЦУО, у фази мобилизације;
- Определити буџет за горе наведене услуге.

ЈКП РЦУО/ЈИП ће бити одговорно и за следеће:

- Спровођење захтева за заштиту животне средине које дају Зајмодавци и друге институције. Такође, у току изградње и рада треба примењивати Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон, Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) и друге локалне законе;
- Спровођење тзв. EHSS захтева у документацију за набавке, пројектном задатку за грађевинске и уговорним спецификацијама;
- Обезбеђење надзора праћења стања животне средине путем независних консултантских услуга;
- Припрему одговарајућих (тримесечних) извештаја о оствареном напретку на спровођењу захтева за заштиту животне средине, безбедности и здравља (и националних и међународних захтева, захтева Зајмодаваца и захтева добре међународне праксе).

Обавезе Извођача:

- Извођач ће бити одговоран за спровођење мера за смањење утицаја на животну средину, здравље и безбедност током припремних и грађевинских радова;
- Извођач треба да именује стручњаке за заштиту животне средине, безбедност и здравље на раду који ће бити одговорни за свакодневно спровођење и управљање одговорностима Извођача;
- Припрема Плана управљања животном средином и социјалним питањима током изградње (енг. Construction Environmental and Social Management Plan, CESMP) за дату локацију. Овај документ треба да дефинише детаљне мере ублажавања у складу са захтевима будућих студија о процени утицаја на животну средину (припремљених и одобрених у складу са поступком и захтевима националног законодавства), акционог плана тј. ESAP документа, уговора о изградњи, директива ЕУ, захтева Зајмодаваца и добре међународне праксе;
- План управљања животном средином и социјалним питањима током изградње (енг. CESMP) треба да укључи најмање следеће потпланове и поступке: Организациона структура; Улоге и одговорности за управљање животном средином, здрављем и безбедношћу на раду и социјалним питањима (енг. Environmental, Occupational Health and Safety and Social, EHSS); План управљања

радом; План управљања отпадом; План превенције загађења; План управљања саобраћајем; План управљања БЗР; План управљања безбедношћу и здрављем заједнице; Поступак/план измене пројекта; План/поступак управљања ланцем снабдевања; План мониторинга; врсте извештаја и учесталост извештавања;

- Извођач треба да припреми План управљања безбедношћу и здрављем, као део CESMP документа или као самосталан документ;
- Извођач ће бити одговоран за израду планова приправности и реаговања у ванредним ситуацијама (Emergency Preparedness and Response Plan, EPRP) у складу са захтевима и ризицима идентификованим у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства), акционог плана тј. ESAP документа и другим релевантним законима пре почетка радова. План приправности и реаговања у ванредним ситуацијама треба доставити консултанту за надзор пројекта на одобрење;
- Извођач ће обављати све пројектне активности у складу са Планом управљања здрављем и безбедношћу, националним законодавством и захтевима Зајмодавца у погледу здравља и безбедности;
- Осигурати безбедно одлагање насталог отпада у складу са важећим прописима везаним за животну средину, укључујући и опасан отпад;
- На основу члана 109. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 (др. закон), 99/11 (др. закон), обавеза Извођача и Пројекта је да, уколико наиђе на археолошко налазиште или археолошке објекте, одмах обустави радове и обавести надлежни Завод за заштиту националних споменика, као и да предузме мере да се налаз не оштети, не уништи и сачува на месту и локацији на коме је откривен.
- У складу са одредбама Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 (др. закон)), забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода насталих на градилишту у животну средину и у крајње пријемнике - реципијенте;
- Извођач ће обезбедити да буџет за спровођење потребних мера ублажавања и активности праћења дефинисаних у документу CESMP буде укључен у трошкове Пројекта као посебна ставка.

6.2 Фаза рада и одржавања

Ова фаза Пројекта предвиђа рад/експлоатацију РЦУО и пратеће одржавање. Ову фазу спроводи ЈКП РЦУО Срем-Мачва као Оператер, осим за контејнере и возила за примарну селекцију у Руми, Шиду и Богатићу, јер ће локална ЈКП у овом случају бити задужена за експлоатацију и одржавање ове опреме.

ЈКП РЦУО/Оператер треба да:

- Успостави систем управљања операцијама у складу са међународно признатим стандардима (ISO стандарди 14001 и 45001 и потребни документи, планови и поступци према овим стандардима). Сертификација није обавезна;
- Изради План управљања животном средином и социјалним питањима током рада (енг. Operation Environmental and Social Management Plan, OESMP), који ће укључити све неопходне потпланове/процедуре за заштиту животне средине и здравља и безбедности пре почетка рада додатно израђених објеката;

- Горњи план треба да укључи као минимум следеће подпланове и поступке: План управљања отпадом; Праћење и управљање загађењем земљишта и подземних вода; Третман и мониторинг процедних вода; План превенције загађења; План управљања биодиверзитетом; План управљања БЗР; План управљања саобраћајем; План управљања безбедношћу и здрављем заједнице; Захтеви за особље на пословима обезбеђења; Жалбени механизам; Откривање информација и ангажовање заинтересованих страна; План мониторинга заштите животне средине и социјалних питања. Постојеће планове треба ажурирати;
- Осигура да руковооци новом опремом и возилима прођу обуку за безбедан рад;
- Осигура да се јавна набавка за возила и опрему спроведе у складу са критеријума ЕУ за тзв. зелене јавне набавке у области транспорта;
- Осигура да сва тешка теретна возила (ТТВ)² која се користе за пружање услуга обавезно испуњавају захтева за минимум Еуро V класу;
- Као део Система управљања операцијама, Оператер треба да успостави Систем управљања безбедношћу који ће обезбедити припрему и спровођење плана приправности и реаговања у ванредним ситуацијама (енг. EPRP) у складу са захтевима датим у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства), ESAP документом и оквиру одговарајуће националне и законске регулативе ЕУ; уколико овај план постоји, постојећи документ треба ажурирати да одсликава рад нових објеката који ће бити изграђени као део овог Пројекта;
- Систем управљања безбедношћу операција и EPRP план ће обезбедити координацију и комуникацију између РЦУО и релевантних регионалних и националних власти у акцидентним ситуацијама;
- Ажурира сопствену организациону структуру како би се осигурали адекватни ресурси за рад нових објеката изграђених у оквиру Пројекта;
- Прегледа и ажурира Програм праћења РЦУО након што нова постројења постану оперативна, у складу са важећим националним законодавством, директивама ЕУ, захтевима Зајмодаваца и ESAP акционим планом;
- Оператер је дужан да управља отпадом у складу са одредбама националног и законодавства ЕУ, укључујући све захтеве и мере дефинисане у студијама о процени утицаја на животну средину (израђеним и одобреним од стране надлежног органа у складу са поступком и захтевима националног законодавства) и ESAP акционим планом;
- Определи буџет за горе наведене услуге;
- Осигура транспарентност у поступку запошљавања. Процес запошљавања треба водити на отворен начин и у складу са релевантним законима.

² Код ТТВ са максималном масом преко 3500 kg као што су камиони за отпад, обично се за стандарде мотора користи класификација ЕУРО I – VI, која је првобитно уведена Директивом 88/77/ЕЕC43, и ревидирана Директивом 2005/55/ЕC44. У Уредби 595/200945 утврђени су емисиони стандарди за ЕУРО VI. ЕУРО V представља тренутни законски стандард, а ЕУРО VI је на снази од 2013. Између ЕУРО V и VI је добровољни емисиони стандард за унапређена еколошка возила (енглески: enhanced environmentally friendly vehicle, скраћено: EEV). Да ли ТТВ испуњава ЕУРО VI стандард мери се на основу mg по kWh који даје мотор, и стога су једино ови резултати валидни за мерење да ли ТТВ испуњавају овај стандард, односно за поређење различитих возила. Из тог разлога, овај критеријум треба да утврди технологије које су у стању да дају боље резултате од ЕУРО VI, нпр. погон на природни гас, хибридна плаг-ин возила, возила на електрични и водонични погон.

6.3 Фаза затварања и стављања ван погона

Ова фаза пројекта предвиђа евентуално рушење објекта и стављање опреме ван употребе/погона.

Обавезе ЈКП РЦУО /Оператера / ЈСЛ:

- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање и стављање постојеће несанитарне депоније ван погона;
- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање свих званичних несанитарних депонија које се неће користити након почетка рада. Пројектна документација треба да обухвати и резултате везане за животну средину и социјалне аспекте и техничку процену коју треба спровести за потребе добијања информација за израду пројектне документације;
- Спровести набавку за израду пројектне документације за затварање и стављање ван погона за постојећи објекат. Потребно је спровести процену стања животне средине и социјалних питања и техничку процену за потребе добијања информација за израду пројектне документације;
- У случају премештања на нову локацију, израдити план запошљавања којим ће се постојећи запослени благовремено обавестити о новим приликама за запослење;
- Спровести набавку за ангажовање лиценцираних оператера за рушење;
- Обезбедити и пратити спровођење захтева који се односе на заштиту животне средине, БЗР, безбедност заједнице током затварања и стављање ван погона;
- Успоставити механизам за контролу спровођења регулативе која се односи на безбедност и здравље;
- У случају трајног прекида рада, Оператер је у обавези да безбедно и ефикасно уклони уграђену опрему и уређаје са локације, као и сав преостали депонован материјал. Било који отпад треба да буде уклоњен у складу са захтевима националног законодавства и законодавства ЕУ;
- Определити буџет за горе наведене услуге.

Извођач радова на рушењу објекта / остали извођачи:

- Све одредбе које су релевантне за Извођача у фази изградње важе и за будућег извођача радова на рушењу објекта или све остале извођаче који буду именовани да изводе грађевинске радове за рад РЦУО или затварање несанитарних депонија.

6.4 Резидуални утицаји по животну средину и социјална питања

Утицаји по животну средину и социјална питања очекују се током изградње, рада и затварања локације. Резидуални утицаји споменути у поглављу 5.4 за ЈКП РЦУО /ЈИП/Министарство биће видљиви кроз мониторинг заштите животне средине, примљене притужбе, и мониторинг рада извођача/оператера. Наведене мере су генеричког карактера, и биће спровођене ад хок, највероватније.

ЖКП РЦУО/ЖП/Министарства/Општина треба да:

- Обезбеди инспекцију животне средине, БЗР послова и комуналну инспекцију, уколико и када буде потребно;
- Прати спровођење корективних радњи, уколико су и када су исте наложене;
- Редовно спроводи план ангажовања заинтересованих страна (енг. Stakeholder Engagement Plan, SEP) и тиме подиже свест локалног становништва о унапређеној заштити животне средине;
- Обавештава јавност о спровођењу корективних мера, у случају притужби;

Позитиван резидуални утицај пројекта биће већа свест заинтересованих страна у унапређеном управљању отпадом и његовом одрживом развоју.

7 МОНИТОРИНГ И НАДЗОР

У овом поглављу описано је како треба пратити и у пракси управљати утицајима и проблемима у вези са животном средином и социјалним питањима, као и како ће Зајмодавци и органи власти надгледати Пројекат.

Информације о обезбеђивању Јединице за имплементацију Пројекта (ЈИП) нису дате. Услед (ограничених) расположивих капацитета у ЈКП РЦУО Срем-Мачва и Министарству, саветује се да Министарство успостави ЈИП која ће управљати и пратити реализацију Пројекта. ЈИП треба да чине искусни стручњаци из области управљања отпадом, заштите животне средине, безбедности и здравља, као и правни стручњаци, а они треба да обезбеде да се Пројекат реализује у складу са пројектном документацијом, националним и законодавством ЕУ, као и добром међународном праксом и осталим релевантним стандардима индустрије.

Према добијеним информација, очекује се да за надзор грађевинских активности склопи уговор са консултантом за надзор.

7.1 Фаза изградње

ЈКП РЦУО/ЈИП/Министарство треба да:

- Обезбеди вођење евиденције о мониторингу и надзору послова заштите животне средине и БЗР од стране оператера;
- Договори са Извођачем и Инжењером за надзор (на основу уговора о пружању услуга) учесталост и садржај извештаја о питањима заштите животне средине и социјалним питањима;
- Извештава Зајмодавце у складу са захтевима Зајмодаваца минимум једном годишње, уколико није другачије договорено;
- Обезбедити учешће искусних стручњака из области управљања отпадом, заштите животне средине и безбедности и здравља приликом мониторинга и надзора изградње и активности;
- Додели кадрове за напред наведене услуге.

Обавезе Зајмодаваца:

- Израдити свеобухватну контролну листу за евалуацију, у складу са параметрима за поређење које ће предложити Пројекат, а одобрити Зајмодавци;
- Израдити План извештавања за ЈКП РЦУО Срем-Мачва/ЈИП/Министарство на основу предложених параметара за поређење;
- Обезбедити учешће искусних стручњака из области управљања отпадом, животне средине и безбедности и здравља на раду приликом мониторинга и надзора рада постројења;
- Заједно са стручњаком за праћење Пројекта, обезбеди да Пројекат испуњава све захтеве.

7.2 Фаза рада и одржања

Током кредитног периода, ЈКП РЦУО /ЈИП/Министарство извештаје треба да достављају у складу са захтевима из годишњег извештаја о животној средини. ЈКП РЦУО/ЈИП/Министарство треба да доделе одговарајуће ресурсе за потребе извештавања.

Зајмодавци могу захтевати и извештавање у краћим временским периодима (полугодишње или квартално), у зависности од временске динамике одобрених параметрима за поређење.

Током фазе рада/експлоатације, Зајмодавци могу да затраже независно праћење спровођења захтева везаних за животну средину и социјална питања.

7.3 Фаза затварања и стављање ван погона

Иако се затварање и стављање РЦУО ван погона очекују након завршетка уговора о зајму, Оператер треба да обезбеди да се током фазе Пројекта која подразумева затварање и стављање ван употребе све релевантне одредбе које се односе на заштиту животне средине и социјална питања спроводе у складу са националном регулативом и регулативом ЕУ, добром међународном праксом и осталим релевантним стандардима индустрије.

8 КОМУНИКАЦИЈЕ

У току изградње и рада, било ко може да поднесе жалбу јавном комуналном предузећу Срем-Мачва. Све жалбе треба да буду на папирним обрасцима (Анекс I у документу ESAR), које може да попуни било која особа или организација погођена Пројектом, и да се доставе у ЈКП „Срем-Мачва“. ЈКП „Срем-Мачва“ ће размотрити све службено примљене жалбе и у року од 15 дана обавестити подносиоца о предузетим радњама. У потврди пријема ће бити наведена особа за контакт, број предмета и предвиђени циљни датум за решавање.

У случају када притужба није повезана са активностима ЈКП, подносилац ће добити образложење у писаној форми, а притужба се неће даље процесуирати.

У свим другим случајевима ЈКП ће испитати да ли је све рађено према предвиђеном стандарду и, уколико јесте, идентификоваће мере које се могу предузети да би се спречило даље понављање. По добијању решења, уколико подносилац жалбе сматра да је жалба решена на задовољавајући начин, ЈКП би могло да затражи да се са ЈКП потпише Изјава о задовољавајућем исходу.

Жалбени механизам биће објављен током процеса јавних консултација и одржаваће се током припрема, изградње и рада. Жалбе ће пратити директор ЈКП „Срем-Мачва“.

ЈКП „Срем-Мачва“ може контактирати подносиоца притужбе у каснијој фази како би се обезбедило да активности ЈКП-а даље не представљају проблеме.

Жалба се може поднети на неколико начина:

- слањем попуњеног обрасца за притужбе (погледати додатак) на адресу на полеђини обрасца,
- контактирањем одговорног лица за БЗР, ППЗ и заштиту животне средине Јована Ковачића,
- слањем е-поште на наведену адресу: office@srem-macva.rs или jovan.kovacic@srem-macva.rs,
- директним позивањем ЈКП Срем-Мачва на поверљиву телефонску линију +381 22 810 099 или +381 62 758 193,
- могуће је и оставити попуњен образац за притужбе у поштанско сандуче ЈКП-а.

Као што је горе описано, процес жалбе има неколико корака:

1. Пријем жалбе;
2. Потврда жалбе;
3. Истрага узрока жалбе;
4. Решавање жалбе;
5. Праћење, уколико је потребно.

Након одобрења плана ангажовања заинтересованих страна, исти ће бити јавно објављен.

Консултант:

ENVICO д.о.о Београд
Вардарска 19/IV
11000 Београд, Србија
Тел: +381 11 64 17 257

Клијент:

ЕБРД и АДФ